

ייצור השומן לפי רמת התנובה בתשכ"ו

קבוצות תנובה, ק"ג חלב ליום	מספר העדרים	מספר פרות בממוצע לעדר	ק"ג חלב בממוצע ליום	ייצור השומן	
				בממוצע גרם ליום	תנודות שיעורי השומן % הממוצע
עד 17.0—	4	83.5	16.6	559	3.43—3.26
18.0—17.1	12	106.3	17.5	577	3.59—3.05
19.0—18.1	27	128.0	18.6	611	3.51—2.81
20.0—19.1	44	137.0	19.5	633	3.48—3.00
21.0—20.1	43	127.0	20.5	645	3.45—2.76
22.0—21.1	24	148.0	21.6	688	3.57—2.89
23.0—22.1	18	116.0	22.6	712	3.44—2.77
24.0—23.1	6	164.0	23.5	759	3.46—2.99
27.0—24.1	4	148.0	25.0	789	3.39—3.01

הטבלה הזאת הורכבה תוך ניתוח נתוני ביקורת החלב לשנת תשכ"ו. הפרטים דלעיל יעניינו וודאי את הבוקרים בהקשר עם שיעורי שומן החלב ברמות תנובה שונות.

מ. אמיץ

שינויים בהקצבות מספוא לבקר

ובנוסף לזה — 90 גרם ל"הכנה", ו-170 גרם לגידול העגלה ובס"ה — 660 גרם. מכמות זו נוכו 30 גרם בעקב 5% קמח אספסת שנכללים בתערובת המזון המרוכז. בסופו של דבר — ההקצבה לייצור ליטר אחד חלב היתה 630 גרם מ"מ. ביחידת עדר קבועה אין צורך לגדל את כל העגלות הנולדות ומשום כך אין טעם להצמיד את ההקצבה לגידול עגלות לחלב המיוצר. בעתיד, מלוא ההקצבה לגידול עגלה יינתן עם שחיטתה (או שחיטת פרה שתוחלף ע"י העגלה). ההקצבה במקרה זה תהיה 4 ק"ג מ"מ לכל ק"ל משקל חי של העגלה או הפרה שתוצא לשוק הבשר.

ההקצבה לייצור חלב תסתכם איפוא ב-520 גרם לליטר בס"ה (400 גרם לליטר חלב ועוד 90 גרם לפי הפירוט לעיל, ותוספת של 30 גרם כפיצוי עבור פרות או עגלות שמתו ולא הובאו לשחיטה). על חשבון מבכירות ופרות שיימכרו לייצוא יוקצבו כמויות מזון כדלקמן: על מבכירה או פרה 2200 ק"ג; עגלה הרה 3 חודשים — 1600 ק"ג ועבור כל חודש נוסף בהריון — 80 ק"ג.

לגידול עגלות בעדר מתפתח ומתרחב תוקצב כמות מ"מ, המספיקה להגדלת ייצור חלב כדי 4,500 במסגרת המכסות המתוכננות.

הקצבות המ"מ למבכירות ייצוא ולהגדלת הע-

בתקופה האחרונה חל שינוי בענף הבקר לחלב; הפעלת מיכסות ייצור החלב הפכה עדריים רבים מעדר פיתוח לעדר קבוע ועומד.

חל גם שינוי ביחסם של משרדים ממשלתיים לסוגי מספוא מסויימים שב"שוק החפשי".

שני גורמים אלה חייבו בדיקה חדשה בנוהגי הקצבת המספוא לבקר. בשלב זה מוצעים שינויים בהקצבות המספוא לייצור חלב ולגידול לעגלות בלבד. הקצבות המספוא לעגלים שבעדרי הבקר לבשר ולעגלי מרבק מעדר הבקר לחלב יישארו ללא שינוי.

להסברת השינויים בהקצבת המספוא

כידוע נהוג להקציב 2 ק"ג תערובת ליום לעגל לה שמגדלים כפרה. מספוא זה ניתן בעבר — חציו בהקצבות המספוא לחלב (170 גרם לליטר חלב בחישוב של גידול כל העגלות) וחציו בהקצבות שנתקבלו עם הוצאת הבהמה לשוק הבשר — בחישוב של 2 ק"ג מ"מ לכל ק"ג משקל חי משוק.

ההקצבות לחלב מבוססות על כך שהפרה מקבלת בדרך כלל כ-4.5 יחידות מזון (מנת הקיום שלה) במספוא המיוצר במשק. בהתאם לכך הוקצב בעבר לייצור ליטר אחד חלב 400 גרם מ"מ

רוכו בעונה, בהתאם לגודל מכסות החלב והכמות הזו תנוכה בהדרגה מהמ"מ המוקצב, עד החלוקה החדשה של זרעי כותנה בעונה הבאה. משקים שלא יהיו מעוניינים בכותנה או שלא יהיה באפשרותם לקבל מספוא זה יוכלו להחליפם בסוגי מספוא אחרים בהקצבה הרגילה במסגרת ארגוני הקניה.

ב. סובין. חלק מהסובין היה בעבר מחוץ לקיצוב ונקנה בשוק החופשי במחירים גבוהים. סובין אלה יוכלו להבא במנה המוקצבת לייצור חלב, וחלקם יוגדל ב-10%.

סיכום

השינויים שבהקצבה לא יקטינו למעשה את המנות המוקצבות לבקר, ומטרתם היא:

א. להגיע לחלוקה צודקת יותר של המספוא שמהא מותאמת למצב החדש בענף הבקר לחלב (מיכסות ייצור והפסקה בהרחבת העדרים);

ב. להתאימה לתנאי שוק המספוא השונים. השורות האלו יספקו אינפורמציה ראשונה ולמשקים תימצא שהות להתכונן לשינויים. המשרד ינהיג את מנות הקיצוב החדשות החל מחודש ספטמבר, תוך הסתמכות על שיווק חדש יולי.

דר יינתנו לפי אישורים של המוסדות המתאימים. הקצבות המספוא לייצור חלב ניתנו בעבר לכל כמות החלב שהוצא השוקה ולחלב שנצרך במשק לשתייה ולהגמעת השגר. כיוון שבשנים האחרונות קטנה בהרבה כמות החלב המוגמעת לבני הבקר, הוקטנה הקצבה זאת מ-6% ל-3%.

שינויים במרכיבי מנת המספוא

במרכיבי המספוא המוקצב יחולו שני שינויים לגבי אותו חלק המוקצב לייצור חלב.

א. זרעי כותנה. המחלקה לבקר הועמדה לפני הברירה: לקבל את זרעי הכותנה השלמים כאחד המרכיבים של התערובת, או להמיר אותם בכוספה כותנה ולוותר על כוספה סויה המוקצבת וכותיש. זרעי כותנה עשויים לשמש תחליף לזרעי שמן כגון פולי סויה ולחסוך למדינה מטבע חוץ. כרי למנוע העברת כל היבול של זרעי כותנה לתעשיית השמנים ולהבטיח הספקת כמות מינימאלית של זרעים אלה לבקר, נראה כרצוי להסכים להכילם במנה המוקצבת. מועצת הכותנה הסכימה להבטיח לתכלית זו כ-20,000 טונה. בהתאם לכך נקבע שבמנה המוקצבת לייצור החלב (של 520 גרם) יוכלו 50 גרם זרעי כותנה והם יחולקו במ

הקצבות המספוא החדשות (בגרמים)

סוג	ל"ג בשר משוק	ל"ג בשר משוק			המספוא
		פרות ועגלות	עגלים לפיטום	עגלי עדר בקר לבשר	
סובין	120	420	400	300	
כוספה סויה	100	700	670	500	
שעורה	150	1160	1000	800	
תירס	70	1000	1000	800	
מילו	30	720	930	600	
כותנה	50	—	—	—	
סה"כ	520	—	4000	3000	
כמות החלבון (גרמים)					
בק"ג 1 תערובת	164	142	141	138	

בנימין לב

מדרין בקר